

резерве као купац по закону у обавези да плати порез на промет на нову уговорену цену.

(Пресуда Округног суда у Београду Гж 5360/92 од 15. јула 1992. године.)

Припремио *Димитрије Милић*

ОДЛУКЕ ВРХОВНОГ СУДА СРБИЈЕ

Обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи (Члан 494. ЗКП у вези са чл. 63. КЗЈ)

У жалби браниоца окривљеног коме је изречена мера безбедности из чл. 63. КЗЈ наводи се да, пошто је утврђено да је окривљени оболео од хроничног душевног обољења и да је у време извршења кривичног дела био у фази погоршања своје основне болести тако да није био способан да схвати значење својих дела и да управља својим поступцима, његова потпуна неурачунљивост искључивала би постојање квалификованог облика кривичног дела убиства из чл. 47, ст. 2, тач. 1. КЗС, за које је неопходно да постоји конекситет између објективне чињенице постојања подмуклости и субјективне чињенице да је сам окривљени свестан да кривично дело управо на тај начин извршава.

Тачно је да је код утврђивања убиства извршеног на подмукао начин потребно постојање кумулативног присуства објективног и субјективног елемента. Објективна компонента подмуклости представљала би начин извршења убиства као прикривеног и потајног, у овом случају на спавању, а субјективну страну карактерисало би искоришћавање беспомоћности жртве која је спавала и није се могла бранити.

Чињеница да је реч о неурачунљивом учиниоцу искључује његову кривичну одговорност за убиство извршено на подмукао начин и самим тим и примену оних кривичних санкција које се могу изрицати само кривично одговорним учиниоцима.

Али, подмуклост као квалификаторно обележје наведеног кривичног дела манифестована кроз начин и околности лишења живота жртве од стране неурачунљивог починиоца, као објективно обележје наведене инкриминације, утврђена је као несумњива и не може се искључити (више удараца чекићем по глави жртве која је спавала).

Недостатак субјективног елемента подмуклости у који би били укључени свест и воља да се поступи управо на такав начин и условио је изрицање мере безбедности (члан 63. КЗЈ) као самосталне кривичне санкције.

Имајући у виду све ово, приликом изрицања мере безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи - чл. 63. КЗЈ неурачунљивом учиниоцу кривичног дела убиства из чл. 47, ст. 2, тач. 1. КЗС довољно је да се за постојање квалификованог облика наведене инкриминације - подмуклости утврди само њена објективна компонента манифестована у начину и околностима извршења дела.

Правно квалификујући понашање окривљеног по чл. 47, ст. 2, тач. 1. КЗС, првостепени суд је правилно применио кривични закон, па су жалбени наводи којима се то оспорава у целости неосновани.

(Решење Врховног суда Србије Кж 841/92 од 4. септембра 1992. и решење Округног суда у Београду К 267/92 од 22. јуна 1992. године.)

Убиство из нехата (Члан 49. КЗС)

Основано се у захтеву републичког јавног тужиоца за заштиту законитости наводи да радња која је оптуженом стављена на терет не представља радњу извршења кривичног дела убиства из нехата из чл. 49. КЗС.

За постојање кривичног дела убиства из нехата нужно је да учинилац другога лиши живота из нехата.

У конкретном случају, а према чињеничним утврђењима првостепеног суда које је у целости прихватио другостепени суд, радње које је осуђени критичном приликом предузео у узрочној су вези са смрћу покојног.

Према тим пресудама покојни је био ментално заостало лице, склоно претераном конзумирању алкохола, што је осуђеном било добро познато. Критичног дана је ушао у ресторан у коме се налазио и оштећени са флашом ракије од једног литра, када му је осуђени, при пићу понудио на име опкладе 10 динара за хлеб ако попије овај литар ракије, што је овај учинио и након тога умро од тровања алкохолом.

Изузев ових речи, осуђени није предузимао никакве друге радње којима би могао утицати на сада покојног да попије ракију коју је у ресторан донео сам, очито у намери да је, и без понуђене опкладе попије, а чињеница да је и раније конзумирао алкохол у великим количинама указује на погрешан закључак нижеразредних судова да је осуђени, према околностима и личним својствима, био дужан и могао бити свестан да наговарањем кроз опкладу да покојни попије литар ракије, коју је донео са собом, може проузроковати његову смрт.

Ово посебно што осуђени не поседује никаква посебна лична својства због којих је био дужан и могао бити свестан те могућности.

Из изнетих разлога, Врховни суд налази да у радњама осуђеног наведеним у изреци првостепене пресуде нема обележја бића кривичног дела убиства из нехата из чл. 49. КЗС.

(Пресуда Врховног суда Србије Кзз. 36/92 од 27. новембра 1992. године.)

Ослобађање од казне у случају прекорачења нужне одбране (Члан 44. у вези са чл. 9, ст. 3. КЗЈ)

Неосновани су жалбени наводи јавног тужиоца и браниоца оптуженог.

Није спорно да је оптуженог критичном приликом напао прво сведок који је био у друштву покојног због тога што је одбио да му да пиће на вересију, па потом и покојник који га је ударио неким чврстим предметом и нанео му телесну повреду, па је у одбијању напада пуцао у покојног. Такође је неспорно да оптужени није изазвао напад и да није желео сукоб већ да је настојао да смири ситуацију.

Међутим, из налаза вештака психијатра произлази да је код оптуженог тек након задобијања повреде у пределу корена носа са преломом носних костију због бола и природе повреде, локализације и изненађења дошло до наглог повишења узбуђења у смислу јаке раздражености, па да је у таквом стању пуцао у покојног.

Дакле, оптужени је до тада одбијао напад на адекватан начин јер је успевао да сада покојног упозори да не разбија чаше, а сведока који је био у друштву покојног који му је задао ударац изгура из шанка и без пиштоља упозори да му више не прилази.

Тек када је савладао агресивност овог сведока без употребе оружја, пошто је задобио повреду од покојног, он пуца у његовом правцу.

Овакав начин одбијања напада с обзиром на околности под којима се врши и средства напада не указује се нужним и могао се одбити на други начин.

Стога је правилно првостепени суд закључио да је оптужени кривично дело убиства извршио у прекорачењу нужне одбране.

Правилна је и одлука првостепеног суда о ослобађању оптуженог од казне. Оптужени је критичном приликом био у стању јаке раздражености проузроковане нападом покојног и услед таквог стање прекорачио је границе нужне одбране, што у смислу чл. 44. КЗЈ може представљати основ за ослобађање од казне.

(Пресуда Окружног суда у Београду К. 119/91 од 5. јуна 1991. и пресуда Врховног суда Србије Кж 639/91 од 21. фебруара 1992. године.)

Припремио *Илија Симић*